

Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg

Postbus 3006, 1300 EH Almere

Bezoekadres Spoordreef 10
1315 GN ALMERE

Afdeling Directie

Inlichtingen bij Jeroen Hoogteijling

Telefoon 036-5398255

Mobiel 06-46134449

E-mail j.hoogteijling@legerdesheils.nl

Website www.legerdesheils.nl

Datum 16 december 2015

Onderwerp Aanbieding rapport 'Verwarde Mensen op
Straat'

Pagina 1

Mevr. Liesbeth Spies
Voorzitter Aanjaagteam Verwarde
Personen
Postbus 13, 2400 AA Alphen aan den Rijn

Geachte mevr. Spies, beste Liesbeth,

Het Leger des Heils maakt zich al geruime tijd zorgen over verwarde mensen op straat. Daarmee doelen wij op een groep dak- en thuisloze mensen met psychische stoornissen, verslaving en verstandelijke beperking die steeds duidelijker manifest wordt in de laagdrempelige opvangvoorzieningen van het Leger des Heils.

In de periode maart – september 2015 heeft het Leger des Heils daarom een verdiepend onderzoek laten uitvoeren onder de populatie dak- en thuislozen in twee grote steden met als doel om meer zicht te krijgen op de kenmerken en de problematiek van de groep verwarde mensen op straat.

Het rapport 'Verwarde Mensen op Straat' met daarin de uitkomsten van dit beeldvormend onderzoek is vandaag aangeboden aan de minister van VWS.

Graag bied ik u een exemplaar van dit rapport aan.

Binnen de brede duiding van verwarde personen die het (door het kabinet en VNG ingestelde) Aanjaagteam Verwarde Personen hanteert, geeft dit rapport een duidelijk beeld van het naar onze mening te onderscheiden deel met Oggz problematiek waarbij er sprake is van verwardheid en maatschappelijke teloorgang. Het gaat om mensen (94% van de onderzochte populatie) met een combinatie van psychische stoornissen, verslaving en verstandelijke beperking, die 'uitbehandeld' op straat en in de laagdrempelige opvang terecht komen. Bij meer dan de helft is sprake van agressief, intimiderend en bedreigend gedrag. De toeleiding en toegang tot ondersteuning, zorg en behandeling schieten voor hen tekort.

Het Leger des Heils constateert dat de multipiele problematiek waarmee deze groep wordt gekenmerkt vaak niet eenduidig is te vatten in de indicatie- en financieringssystematiek van de WMO, Wlz of ZvW waardoor uiteindelijk niemand verantwoordelijk is en uitsluiting van zorg plaatsvindt. Naast het persoonlijk leed en de maatschappelijke teloorgang van deze groep kwetsbare burgers leidt dit tot hoge maatschappelijke kosten (o.a. onveiligheid, overlast, inzet van politie en justitie, schulden, onverzekertheid).

Als samenleving is het moeilijk vat te krijgen op deze groep. Echter opvangvoorzieningen zoals die van het Leger des Heils zijn vindplaatsen waarop gerichte actie mogelijk is. De helft van deze mensen is niet in staat, ook niet op lange termijn, zelfstandig te wonen, maar blijft aangewezen op een beschermende woonvorm. Wij zien dat voor deze mensen steeds minder plekken beschikbaar zijn.

De uitkomsten van het rapport, en de daarin opgetekende persoonlijke verhalen, bieden aanknopingspunten voor verbetering om maatschappelijke teloorgang van deze groep verwarde mensen te voorkomen.

Het Leger des Heils acht het noodzakelijk dat centrumgemeenten c.q. grootstedelijke regiogemeenten regie voeren (bijv. via de GGD) op het tot stand brengen van sluitende afspraken in de Oggz keten en op het creëren van de noodzakelijke randvoorwaarden.

Belangrijke elementen in een sluitende aanpak zijn:

- Beschikbaarheid van Oggz teams op (groot)stedelijk niveau voor mensen die vanwege complexiteit van de problematiek op wijkteamniveau niet adequaat geholpen (kunnen) worden;
- Beschikbaarheid van (meer) psychiatrische/verslavings/LVB kennis op straat (zoals straatpsychiaters en oggz-wijkverpleegkundigen) bijvoorbeeld door deze expertise aan sociale wijkteams en laagdrempelige opvangvoorzieningen toe te voegen;
- Gezamenlijke inkoop/afspraken door centrumgemeente c.q. grootstedelijke regiogemeente met zorgkantoor, zorgverzekeraars, DirForzo, woningcorporaties en aanbieders in de keten m.b.t. het benodigde niveau (in aard en omvang) van op de behoefte van verwarde mensen met Oggz problematiek aansluitende voorzieningen (waaronder voldoende beschermende woonvormen c.q. betaalbare sobere huisvesting);
- Uitgaan van wat cliënt nodig heeft aan ondersteuning, zorg en behandeling met bepaling achteraf welke financieringssysteem het meest geëigend is om afschuiving en uitsluiting van zorg te voorkomen (bijv. het ontbreken van een LVB-indicatie vastgesteld voor 23ste jaar, psychiatrie wel/niet voorliggend, onverzekerd);
- Verruim de bevoegdheden van burgemeesters om drangzorg c.q. verplichte bemoeizorg ('InZorgStelling') mogelijk te maken. Sommige mensen hebben een stok achter de deur nodig om hulp te accepteren. Dat is in belang voor henzelf en hun omgeving;
- Afspraken om tot praktische oplossingen te komen voor onverzekerdenproblematiek (zeer hoog onder deze groep!) en inschrijving in de BRP (ambtenaar op locatie).

Het Leger des Heils realiseert zich dat in het kader van de transformatieopgave nog belangrijke beleidskeuzen voorliggen die rechtstreeks van invloed zijn op het kunnen bieden van de juiste plek en zorg aan verwarde mensen. Bij de nog te maken beleidskeuzes inzake de toekomst van Beschermd Wonen, de toegang tot de Wlz en de continuïteit van zorg na afloop van de forensische titel, pleit het Leger des Heils voor voldoende capaciteit van beschermende woonvormen op regionaal niveau om passende zorg en ondersteuning voor de Oggz groep verwarde mensen te kunnen bieden.

Uiteindelijk gaat het bij de verdere inrichting van het stelsel van zorg en maatschappelijke ondersteuning om het vinden van een nieuw (delicaat) evenwicht waarbij ook de verminderd of niet zelfredzame burgers, waar nodig met doorzettingsmacht of bestuurlijke drang, passende ondersteuning, zorg en behandeling in een stabiele beschermende woonomgeving kan worden geboden.

Datum 16 december 2015
Onderwerp Aanbieding rapport 'Verwarde Mensen op
Straat'
Pagina 3

We hopen dat u de uitkomsten, bevindingen en aanbevelingen uit dit onderzoek vanuit uw verantwoordelijkheid en betrokkenheid bij dit onderwerp zult meenemen bij de nog te maken beleidskeuzes.

Vanuit de overtuiging dat we samen in staat zijn een bijdrage te leveren aan het voorkomen en verbeteren van de veelal uitzichtloos lijkende leefsituatie van verwarde mensen op straat. Het Leger des Heils is vanzelfsprekend gaarne bereid om daarover verder met u in gesprek te gaan. Graag nodigen wij u uit op een van onze opvang locaties in Den Haag waar we u in contact kunnen brengen met de mensen om wie het gaat!

Met vriendelijke groet,

Envoy drs. Cornel Vader
Voorzitter Stichtingsdirectie
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg